

MUZEJ GRADA ZAGREBA

Opatička 20, 10000 Zagreb, tel. 422-310, 422-315, 428-316, faks 428-294
<http://www.mdc.hr/mgz>

1. SKUPljanJE GRAĐE

Na različite načine – otkupima, darivanjem, terenskim istraživanjima te arheološkim iskopavanjima fundus Muzeja grada Zagreba povećan je za oko 350 novih predmeta te za oko 1 200 gotičkih keramičkih ulomaka. Njegovamo stalne veze s mnogim Zagrepčanima i prijateljima Muzeja koji su za nas dragocjen izvor informacija. Mnogi od njih odazvali su se akciji *Sakupljamo danas za sutra*, koju smo pokrenuli s Večernjim listom polovicom 1997. godine, a koja i danas ima odjeka. Na taj smo način prikupili znatan broj predmeta koji su našli svoje mjesto u novom stalnom postavu (20. st.). Među najznačajnijim akvizicijama izdvajamo sljedeće:

1.1. Otkup

Otkupljeno je oko 110 predmeta

- Zvonimir Faist: plakati 1941.-1960., 17 komada
- Otto Antonini, predlošci za naslovnice ilustrirane revije Svijet, 1926.-1929., akvarel, 4 kom.
- ženski kupaći kostim, 1930.g.
- kolekcija ženskih odjevnih predmeta iz modnog salona Žuži Jelinek, 9 kom.
- specijalka, karta Zagreba i okolice iz 1887.g.
- trik kamera za snimanje crtanog filma

1.2. Dar

Tijekom 1998. Muzeju je darovano 237 različitih predmeta.

Izdvajamo:

- reklamna glava *Penkala*, 1911.

Reklamna glava *Penkala*, 1911.

- portretna fotografija Slavoljuba Penkale, atelijer Mosinger, Zagreb, 1916.
- cilindar u originalnoj kutiji proizvođača Lj. Gerersdorfera, oko 1900. g.
- muški kupaći kostim, 1900. g.
- pojas od pluta za neplivače, 1935. g.

- skije za alpsko skijanje, 1930. g.
- *Sve za svakoga*, plakat trgovačke kuće Kastner & Öhler, Otto Antonini, oko 1935., litografija
- celuloidi raznih autora i filmova Zagrebačke škole crtanog filma, 30 folija
- različiti predmeti Udruge frizera Hrvatske (hauba, fen, oprema za friziranje, voštane glave za dekoraciju, fotografije), 40 predmeta
- crno-bijeli TV aparat RIZ, 1960.
- različita limena i staklena ambalaža zagrebačkih tvornica keksa, bombona i čokolade, žeste, pjenice i likera (Bizjak, Union, Pokorny, Arko...), 1910.-1940. g., 15 predmeta
- različiti predmeti iz Banskih dvora uništeni za raketiranja 7. listopada 1991. godine

1.3. Terensko istraživanje, iskopavanje

Provedena su terenska istraživanja na ovim lokalitetima:

- Nova ves, objekt 01
- Nova ves, objekt 03
- Opatička ulica br. 22 - Gradska vrata
- Budinjak.

Tim je istraživanjima prikupljeno 16 predmeta, te oko 1200 ulomaka gotičke keramike.

2. ZAŠTITA

I ove su godine preventivnu zaštitu, konzervaciju i restauraciju muzejske građe obavili stručnjaci MGZ-a, ali i velik broj vanjskih suradnika uglavnom za potrebe stalnoga muzejskog postava.

- Ukupno je restaurirano i konzervirano 435 predmeta od tekstila, drveta, predmeta umjetničkog obrta, arheoloških predmeta i sl.
- Sav arheološki materijal preventivno je zaštićen i očišćen.
- Otkrivena Sjeverna gradska vrata (Opatička 22 - Ilirski trg 2), konzervirana su na mjestu nalaza, dok je u hodnoj razini rekonstruiran njihov tlocrtni izgled polaganjem kamena u razini asfalta.

3. DOKUMENTACIJA

3.1. Inventiranje

Inventirano je 447 predmeta.

3.2. Fototeka

Tijekom 1998. godine započeta je revizija fundusa povijesne i tekuće fototeke. Vodstvo fototeke preuzeo je prof. Slavko Šterk, muzejski savjetnik.

- Sortirane su, signirane i u omotnice uložene 18 074 fotografije, negativi i dijapozitiva.
- Inventirano je 2 189 fotografija, 214 negativi i 88 dijapozitiva.

3.7. Stručni arhiv

Izrađeno je 12 tabli crteža grobova za katalog buduće izložbe *Budinjak* te nacrtana rekonstrukcija grobova.

4. KNJIŽNICA

4.1. Nabava

Kupnjom, dobivanjem na dar i razmjenom nabavljena su 252 sveska

4.2. Stručna obrada knjižničnog fonda

- inventirano: 797 sv.
- revizija knjižnog fonda: 355 sv.

5. STALNI POSTAV

Drugi dio stalnog postava Muzeja grada Zagreba - arheologija (arheološki lokalitet prezentiran in situ) te 20. stoljeće otvoreni su za javnost 16. studenoga 1998. godine, na Dan grada Zagreba.

Toga dana Muzeju je dodijeljena i Nagrada grada Zagreba za uspješnu realizaciju stalnoga postava.

U postavu je prezentirano oko 2 500 izložaka u 38 dvorana i u sklopu 45 tema. Kronološko-tematski prikazana je povijest Zagreba od prapovijesti do kraja 20. stoljeća. Veličina izložbenog prostora je 2 667 m². Postav su realizirali:

- voditelj projekta: Vinko Ivić, prof., ravnatelj
- voditelj stručnog projekta: Nada Premerl, muzejska savjetnica
- koncepcija i sinopsis stalnog postava: Nada Premerl, muzejska savjetnica
- scenarij stalnog postava: Nada Premerl, Željka Kolveshi, Slavko Šterk, Ivan Ružić
- obrada muzejskih predmeta: Želimir Škoberne, Zdenko Kuzmić, Vjeročka Rukavina, Nada Premerl, Željka Kolveshi, Branko Čeran
- projektant i dizajner: Željko Kovačić, dia

Prezentacija arheološkog lokaliteta:

- izrada muzeološke koncepcije: prof. dr. Aleksandar Durman; muzejski savjetnik Želimir Škoberne, prof.; kustos Boris Mašić, prof.; kustos Boris Mašić, prof.

- izvedbeni projekt: Željko Kovačić, dia

Za postav je izrađena i računalna arheološka karta.

Prezentacija 20. stoljeća

- izrada muzeološke koncepcije: Nada Premerl, muzejska savjetnica sa suradnicima - muzejskom savjetnicom Željkom Kolveshi, prof. i višim kustosom Ivanom Ružićem, prof.
- izvedbeni projekt: Željko Kovačić, dia.

6. STRUČNI RAD

Stručni rad svih djelatnika Muzeja bio je vezan za realizaciju stalnog postava; izradu i razradu scenarija, pisanje glavnih i predmetnih legendi, suradnju s projektantom i restauratorima, donatorima i dr. Osim poslova vezanih za stalni postav, stručnjaci Muzeja obavljali su i tzv. dnevne, tj. tekuće stručne poslove kao što su konzultacije, stručna mišljenja, brojne posudbe, davanje muzejske građe na uvid itd.

6.1. Ekspertize

- Ekspertize predmeta ponuđenih za otkup
- Ekspertize slučajnog nalaza groblja na lokaciji crkve sv. Martina u Podsusedu

6.2. Posudba

- Za izložbu *De l' unification a l' eclatement - l' espace Yugoslavie un siecle d' histoire*, Musee d'histoire contemporaine -BDIC, Pariz, 1998.
- Za retrospektivnu izložbu Slavka Šohaja u Klovićevim dvorima, MGC, listopad 1998., slika *Strossmayerov trg*
- Za izložbu *Hrvatski salon 1898-1998.*, Umjetnički paviljon, prosinac 1998. - veljača 1999.

6.3. Djelovanje u strukovnim organizacijama

Stručni djelatnici Muzeja grada Zagreba aktivni su članovi brojnih udruga u zemlji i inozemstvu:

- HNK ICOM-a, kolektivni i pojedinačni članovi
- Izvršnog odbora HNK ICOM-a, dopredsjednik
- Međunarodnog foruma za gradske muzeje, jedan član
- Međunarodnog udruženja za povijesne muzeje, jedan član
- Komiteta ICMAH/ICOM-a (Međunarodni komitet za muzeje arheologije i povijesti), jedan član
- Izvršnog odbora ICMAH-a, jedan član
- Društva povjesničara i povjesničara umjetnosti Hrvatske, više članova
- Hrvatskoga muzejskog društva, više članova
- Izvršnog odbora Hrvatskog muzejskog društva, jedan član
- Kajkavskog spravišća, jedan član
- Komisije za polaganje stručnih ispita za muzejska stručna zvanja i ispitivač za predmet muzeografija, predsjednica N. Premerl
- Komisije za muzejsko-galerijsku djelatnost Gradskog poglavarstva, jedan član
- Hrvatskoga muzejskog vijeća, predsjednik V. Ivić

6.4. Sudjelovanje na kongresima i seminarima

- Sudjelovanje prof. Željke Kolveshi na Generalnoj skupštini ICOM-a i na Godišnjoj konferenciji ICMAH/ICOM u Melbourneu, Australija, 9.-16. listopada 1998., gdje je održala predavanje *Obnova i novi stalni postav Muzeja grada Zagreba s dijapozitivima*, a potom je izabrana za članicu Izvršnog odbora ICMAH/ICOM za razdoblje 1999.-2001. godine.
- Sudjelovanje prof. Želimira Škobernea, muzejskog savjetnika u radu stručnog skupa CEICOM-a u Münchenu, gdje je obrađivana problematika kompjutorizacije u muzejima Srednje Europe. Na tom je skupu prof. Škoberne predstavio multimedijaska rješenja u novom stalnom postavu MGZ-a.

6.5. Publicistička djelatnost

Nada Premerl, muzejska savjetnica

- Tekst za deplijan o stalnom postavu MGZ-a
- Dva teksta za *Vjesnikov vodič kroz Muzej grada Zagreba*

- *Zagreb-Zabreg-Zabrag*, mjesečni program TIC-a, Zagreb
- Tekst o koncepciji stalnog postava MGZ-a za Gallimardov vodič po Hrvatskoj
- *Slavnoj Trnini za rođendan*, tekst o kazališnom kostimu Milke Trnine za ulogu Toske

Željka Kolveshi, muzejska savjetnica

- *The Renovation of, and New Permanent Exhibition in the Museum of Zagreb*, za Zbornik predavanja Godišnje skupštine ICMAH/ICOM, Melbourne, 9. - 16. listopada 1998.
- Tekst o Gradskom muzeju i međunarodnim vezama MGZ-a za Vodič po MGZ-u, Vjesnik, 15. studenog 1998.
- Kataloške jedinice predmeta iz MGZ-a za katalog navedene izložbe u Parizu, Francuska

Vjeročka Rukavina, viša kustosica

- *Povijest zagrebačkog tramvaja i O zvonima naše katedrale* u reviji Matica hrvatskih iseljenika

6.6. Stručno usavršavanje

Želimir Škoberne, muzejski savjetnik
Römisch-Germanisches Zentralmuseum,
Forschungsinstitut für Var-und Frühgeschichte, Mainz;
Landesmat für Denkmalpflege Hessen, Wiesbaden,
Mensch und Natur Museum, München

6.7. Tečajevi, studijska putovanja

Leoben, Bolzano, München, Stuttgart, Wien, Graz,
Firenza, Eisenstadt

Stručno putovanje djelatnika MGZ-a po Dalmaciji:
Kninski muzej, Biskupija, Otavice-Mauzolej Meštrović,
Muzej društva Krajine, nacionalni parkovi Krka, Kornati i
Visovački muzej

7. ZNANSTVENI RAD

Nada Premerl, muzejska savjetnica

- Izrada koncepcije i scenarija stalnog postava

Željka Kolveshi, muzejska savjetnica

- Izrada scenarija za tematske cjeline stalnog postava 20. stoljeća, obrada i atribucija niza predmeta iz fundusa Muzeja

Želimir Škoberne, muzejski savjetnik

- M. Egg, U. Neuhäuser, Ž. Škoberne, *Ein Grab mit Schlüsselhelm aus Budinjak in Kroatien*, Jahrb. RGZM, Verlag des Römisch-Germanischen Zentralmuseums, Mainz, 1998. (u tisku)
- *Novi postav geologije i arheologije u Samoborskom muzeju*, Obavijesti HAD-a, 1998.

8. IZLOŽBENA DJELATNOST

8.4. Didaktička izložbena djelatnost

- *Put pod noge*
- *Uskršnje čestitke*
- *Stare zagrebačke kavane*

8.5. Samostalna izložbena djelatnost

- Izložba zlatarske radionice zlatarice Biserke Jakšić s naslovom *Kontrapunkt - Različiti pristupi nakitu*, Vjeročka Rukavina, viša kustosica

8.6. Informativna izložbena djelatnost

- *Kalupi zagrebačkih licitara* u HNK u povodu premijere baleta *Licitarsko srce* uz radove ak. slikarice Ljerke Njerš
- *Odlikovanja i znakovlje NDH 1941-1945*.
- *Zrakoplostvo NDH 1941-1945*.
- Izložba keramike, Orlovac 1998.

9. IZDAVAČKA DJELATNOST

- Deplijant-vodič po stalnom postavu Muzeja
- *Vjesnikov vodič kroz Muzej grada Zagreba*, u povodu Dana grada Zagreba i otvorenja drugog dijela stalnog postava

10. EDUKATIVNA DJELATNOST I ODNOSI S JAVNOŠĆU (PR)

10.1. Edukativna djelatnost

Kustosi, viši kustosi, muzejski savjetnici te vodiči Muzeja grada Zagreba obavili su tijekom 1998. godine više od 340 vodstava po stalnom postavu, i to:

- vodstva djece predškolske dobi
- vodstva učenika osnovnih i srednjih škola
- vodstva studenata
- vodstva građana i različitih udruženja građana
- vodstva pojedinaca i manjih skupina (novinara, predstavnika stranih država u RH)
- vodstva stručnjaka različitih profila (muzeologa, povjesničara umjetnosti, arhitekata...)
- vodstvo gostiju Muzeja.

Vodstva su obavljena na hrvatskome, engleskom, njemačkome i francuskom jeziku.

10.1.1. Specijalna vodstva

- Muzejsko društvo Slovenije
- Stručnjaci Mestnog muzeja iz Ljubljane
- Muzealci Gradskog muzeja u Koprivnici
- Muzealci Gradskog muzeja Rijeke
- Jane Gipson, Science Museum, London, England
- Dr. Fridrich Waidacher, muzeolog, pisac i sveuč. prof., Graz
- Grupa studenata asocijacije Studenti svijeta
- Vijećnici Skupštine grada Zagreba i uzvanici

10.1.2. Predavanja

Nada Premerl, muzejska savjetnica

- *Od ideje do realizacije stalnog postava MGZ-a*

10.1.4. Radionice i igraonice

- *Izrada uskršnjih čestitki*
- *Zagreb u mozaiku*

10.2. Odnosi s javnošću (PR)

O otvorenju drugog dijela stalnog postava, izložbama, promocijama i arheološkim istraživanjima, o izradi

vizualnog identiteta MGZ-a, donacijama Muzeju, pedagoškoj i marketinškoj djelatnosti u Muzeju grada Zagreba tijekom 1998. godine izvještavali su HINA, elektronski mediji, televizijske i radijske postaje, kao i tiskovni mediji (dnevne novine, tjednici, revije, časopisi). Svi stručni djelatnici Muzeja u navedenim su medijima dali brojne intervjue, napisali stručne prikaze ili reportaže, izvješća i osvrte u svezi s djelatnošću MGZ-a.

10.2.3. Marketinška djelatnost vezana za izložbene projekte

- Izrađen je marketinški program u suradnji s brojnim i različitim sponzorima, a u svezi s projektom *Stalni postav*, odnosno s objavljivanjem priloga u *Vjesniku* s naslovom *Vjesnikov vodič kroz Muzej grada Zagreba*
- Iniciranje i koordinacija sponzorstva uz druge muzejske programe (pedagoški program, radionice, igraonice, izložbe)
- Suradnja s medijima i organizacija nastupa stručnjaka Muzeja
- Organizacija promotivnih susreta

Zvonimir Faist: plakat

11. UKUPAN BROJ POSJETITEĻA

- Stalni postav: oko 14 000 evidentiranih posjetitelja
- Povremene izložbe: oko 2 500 posjetitelja

12. OSTALE AKCIJE

12.1. Održavanje i prezentacija donacija

Muzej grada Zagreba brine se o održavanju i prezentaciji ovih donacija:

- Zbirci Rudolfa i Margite Matz, Mesnička 5
- Zbirci-stanu arh. Viktora Kovačića, Masarykova 21
- Zbirci dr. Ivana Ribara i Cate Dujšin-Ribar
- Zbirci Frangeš-Mihanović - u pripremi
- Zbirci-stanu Miroslava i Bele Krleža, Gvozd 23 - u pripremi
- Zbirka-stan Viktora Kovačića otvorena je za javnost od svibnja do listopada. Tijekom 1998. godine uveden je telefon, pojačan strujni napon te uvedeno centralno grijanje i alarmni, tj. protuprovalni sustav. U pripremi je i novi opsežan vodič-katalog Zbirke, koji će biti tiskan tijekom 1999. godine. Napravljena je nova inventarizacija i organizirano snimanje Zbirke. Zbirku je posjetilo 188 posjetitelja.
- Za temeljito preuređenje Zbirke dr. Ivana Ribara i Cate Dujšin Ribar osigurana su sredstva potkraj 1997. godine. Plan je cijelosti realiziran u prvoj polovici 1998. godine. Restaurirana je Crivellijeva slika *Madona s djetetom* te očišćeni tepisi i tekstil.
- Na Zbirci Frangeš Mihanović, koju će MGZ preuzeti tijekom 1999. godine, obavljene su hitne intervencije na vodoinstalacijama i bravariji (vratima i gitrama), popravljen je i ojačan protuprovalni sustav. Međutim, bit će potrebna temeljita sanacija objekta i okoliša (statika), a potom i restauracija fundusa Zbirke.

12.2. Investicijska ulaganja vezana za poboljšanje muzejske djelatnosti

Oprema stalnog postava

Nabava ovlaživača zraka za prostor stalnog postava

- ovlaživači zraka, 5 kom.
- odvlaživači zraka, 3 kom.

Nabava opreme

- računalna oprema - 3 laserska pisača
- stol za PC, 2 kom.
- 2 radna stola
- ormar
- TV, videooprema (1 televizor, 6 playera S-SITEL MD, 2 touch screena)